

Pradžia>Kreipimasis į teismą>ES ir nacionalinės teisės sistemos>**Nacionalinės teisingumo sistemos**

Nacionalinės teisingumo sistemos

Skirtingos valstybių narių teismų sistemos atspindi jų nacionalinių teismų tradicijų skirtumus.

Teismai

Daugelis valstybių narių turi įvairius teismus. Paprastai teismai skirstomi į tris pagrindines rūšis:

bendrosios kompetencijos teismus,

specializuotus teismus ir (arba)

teismus, nagrinėjančius konstitucinius klausimus.

Bendrosios kompetencijos teismai paprastai sprendžia ginčus civilinėse bylose (pvz., ginčus tarp fizinių asmenų ir (arba) įmonių) ir (arba) baudžiamosiose bylose. Be to, daugelyje valstybių narių veikia teismai, nagrinėjantys tam tikro pobūdžio bylas, pvz., ginčus tarp valstybės institucijų ir fizinių asmenų ar įmonių (administracinės bylos ir pan.).

Be to, kai kurios valstybės narės turi instituciją arba teismą, užtikrinantį konstitucijos laikymąsi. Daugumos tokių teismų ar institucijų galima prašyti patvirtinti, ar tam tikras įstatymas ar teisės aktas atitinka konstitucijos reikalavimus. Kai kurie nagrinėja individualius konstitucinius skundus, tačiau paprastai tik kaip paskutiniosios instancijos teismas.

Be informacijos, kuri pateikiama atskirų valstybių puslapiuose (žr. dešinėje pusėje esančias vėliavėles), vertingos informacijos galite rasti šiose Europos interneto svetainėse (toliau pateikiamas sąrašas nėra išsamus):

Europos teisminis atlasas – galima atlikti kompetentingų teismų paiešką,

Valstybės tarybų ir aukščiausiųjų administracinių jurisdikcijų asociacija (ACA Europa) – „Ekskursija po Europą“, ypač kalbant apie ginčus konstitucinėse ir administracinėse bylose,

Aukščiausiųjų teismų pirmininkų tinklas – informacija apie valstybių narių aukščiausiuosius teismus.

Kaip rasti reikiamą teismą

Jei dalyvaujate teismo procese arba jei manote, kad jame dalyvausite, turite išsiaiškinti, kuris teismas kompetentingas nagrinėti Jūsų bylą arba, kitaip tariant, kuriam teismui Jūsų byla būtų teisinga. Jei kreipsitės į netinkamą teismą arba jei teisingumo klausimas ginčytinas, procesas gali užsitęsti ar Jūsų byla net gali būti nenagrinėjama dėl teisingumo trūkumo.

Jei teismo byla yra tarptautinė ir joje dalyvauja, pvz., kitose valstybėse narėse gyvenančios šalys, pirmiausia turite sužinoti, kurioje valstybėje narėje turėtų vykti procesas. Portalo skyriuje „**Kreipimasis į teismą**“ rasite patarimų, kaip tą padaryti.

Kitos teisminės valdžios institucijos ir organai

Į daugumos valstybių narių teismų sistemą be teismų dar įeina kitos teisminės valdžios institucijos ir organai, vykdančys viešosios valdžios funkcijas, pvz., valstybės prokurorai ar tam tikrais atvejais advokatai, notarai ar antstoliai. Informacijos apie privačius advokatus, notarus ir panašias profesijas, kurių atstovai atlieka svarbias funkcijas teismų sistemoje, galite rasti puslapyje apie **teisininkų profesijas**.

Baudžiamosiose bylose pagrindinį vaidmenį vaidina valstybinės prokuratūros, kurios daugelyje valstybių narių laikomos teisminės sistemos dalimi. Valstybės prokurorų atsakomybė ir padėtis valstybėse narėse labai skiriasi. Daugiau informacijos apie tai galite rasti skyriuje apie **bendrosios kompetencijos teismus** pasirinkę atitinkamos valstybės narės vėliavėlę, taip pat šiose interneto svetainėse:

Europos Tarybos **konsultacinės Europos prokurorų tarybos** interneto svetainėje pateikiama informacija apie ES valstybes nares ir kitas Europos šalis,

Europos teisminis tinklas baudžiamosiose bylose.

Paskutinis naujinimas: 17/11/2021

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.